

EUROOPAN
KOMISSIO

UNIONIN ULKOASIOIDEN
JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN
KORKEA EDUSTAJA

Bryssel 7.6.2016
JOIN(2016) 26 final

2016/0166 (NLE)

Yhteinen ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan tehostetun
kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Oheinen ehdotus on oikeudellinen väline, jolla tehdään Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan tehostettu kumppanuus- ja yhteistyösopimus, jäljempänä 'sopimus'.

Euroopan unionin, jäljempänä 'EU', ja Kazakstanin tasavallan, jäljempänä 'Kazakstan', keskinäiset suhteet perustuvat tällä hetkellä kumppanuus- ja yhteistyösopimukseen, joka allekirjoitettiin Brysselissä 23. tammikuuta 1995 ja joka tuli voimaan kesäkuussa 1999.

Neuvosto hyväksyi 13. huhtikuuta 2011 päätöksen, jolla se valtuutti Euroopan komission neuvottelemaan Euroopan unionin ja Kazakstanin tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen. Sopimusneuvottelut aloitettiin kesäkuussa 2011, ja EU ja Kazakstan parafoivat sopimuksen 20. tammikuuta 2015. Neuvoston hyväksyttyä 26. lokakuuta 2015 päätöksen sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta sopimus allekirjoitettiin 21. joulukuuta 2015 sillä varauksella, että se tehdään myöhemmin.

EU:n osalta sopimus muodostaa merkittävän askeleen kohti laajempaa poliittista ja taloudellista osallistumista Keski-Aasiassa. Sopimus lujittaa poliittista vuoropuhelua ja parantaa yhteistyötä monilla eri aloilla ja muodostaa näin ollen perustan aiempaa tehokkaammalle kahdenväliselle toiminnalle Kazakstanin kanssa.

Sopimus sisältää EU:n poliittiset vakiolausekkeet ihmisoikeuksista, kansainvälisistä rikostuomioistuimista, joukkotuhoojista, pienaseista ja kevyistä aseista sekä terrorismin torjunnasta. Se sisältää määräyksiä myös yhteistyöstä muun muassa seuraavilla osa-alueilla: terveys, ympäristö, ilmastonmuutos, energia, verotus, koulutus, kulttuuri, työllisyys- ja sosiaaliasiat, tiede ja teknologia sekä liikenne. Lisäksi siinä käsitellään oikeudellista yhteistyötä, oikeusvaltioperiaatetta, rahanpesua ja terrorismin rahoittamista, järjestäytyntä rikollisuutta ja korruptiota.

Sopimuksessa on merkittävä kauppaa koskeva osa, joka sisältää tärkeitä sitoumuksia monilla kauppapolitiikan aloilla. Näillä varmistetaan yrityksille parempi sääntely-ympäristö Kazakstanissa ja aikaansaadaan näin huomattavia taloudellisia etuja EU:n yrityksille.

Sopimus neuvoteltiin ja parafoitiin Euroopan unionin ja Kazakstanin tasavallan kesken ainoastaan unionin sopimuksena. Koska Euroopan unionin jäsenvaltiot kannattivat yksimielisesti sekasopimusta, sopimuksen parafoitua tekstiä sekä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja Euroopan komission yhteistä ehdotusta neuvoston päätökseksi sopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta sovittiin muutettavan tämän mukaisesti. Tämän vuoksi Euroopan komissio antoi seuraavan lausuman:

"Kazakstanin tasavallan kanssa tehtävän tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen poliittinen ja taloudellinen merkitys huomioon ottaen komissio painottaa sopimuksen pikaisen allekirjoittamisen ja ratifiointin merkitystä. Komissio toistaa kantansa, jonka mukaan "sekasopimus" on tässä tapauksessa oikeudellisesti katsoen tarpeeton ja kaikki sopimukseen sisältyvät asiat kuuluvat EU:n toimivaltaan. Komissio pitää sen vuoksi valitettavana sitä, että

jäsenvaltiot vaativat, että Kazakstanin kanssa allekirjoitettava tehostettu kumppanuus- ja yhteistyösopimus on allekirjoitettava ja ratifioitava ”sekasopimuksena”. Komissio pidättyy esittämästä kantaansa kansainvälisen sopimuksen oikeudelliseen luonteeseen liittyvien säädösten tulevaan esittelyyn.”

Neuvoston hyväksyttyä päätöksen sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta Euroopan unioni ja Kazakstan allekirjoittivat sopimuksen sekasopimuksena.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Oikeusperustan valinnan ”on perustuttava sellaisiin objektiivisiin seikkoihin, jotka voivat olla tuomioistuINVALVONNAN kohteena ja joihin kuuluvat toimen tarkoitus ja sisältö”¹. Toimen oikeusperusta riippuu sen pääasiallisesta tarkoituksesta. Määräykset, jotka liittyvät pääasialliseen tarkoitukseen, eivät edellytä erillistä oikeusperustaa. Toimilla, joilla ei ole yhtä pääasiallista tarkoitusta, voi kuitenkin olla monta oikeusperustaa², jos kuhunkin oikeusperustaan liittyvät päätöksentekomenettelyt ovat keskenään yhteensopivia.

Kuten sopimuksen 2 artiklassa ”Sopimuksen tavoitteet” kuvataan, tavoitteena on käynnistää osapuolten välillä yhteiseen etuun perustuva kumppanuus, johon liittyy aiempaa laajempaa yhteistyötä. Tarkoituksena on tiivistää osapuolten suhteita kaikilla sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla. Tämä yhteistyö on osapuolten välinen prosessi, joka edistää maailmanlaajuista ja alueellista rauhaa ja vakautta sekä taloudellista kehitystä ja joka rakentuu periaatteille, jotka osapuolet vahvistavat erityisesti myös YK:n ja Etyjin puitteissa antamiensa kansainvälisten sitoumusten kautta.

Sisällöltään sopimus perustuu kolmeen keskeiseen asiaan:

- *Poliittinen vuoropuhelu ja yhteistyö ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla:* I osasto ”Tämän sopimuksen yleiset periaatteet ja tavoitteet” ja II osasto ”Poliittinen vuoropuhelu; yhteistyö ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla”. II osasto sisältää määräyksiä, jotka koskevat poliittista vuoropuhelua, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta, ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, avaruusturvallisuutta, vakavia kansainvälistä yhteisöä koskettavia rikoksia, konfliktien estämistä ja kriisinhallintaa sekä terrorismin torjuntaa.
- *Kauppa ja liiketoiminta:* III osasto ”Kauppa ja liiketoiminta” sisältää määräyksiä tavarakaupasta, tullista, kaupan teknisistä esteistä, terveys- ja kasvinsuojeluasioista, palveluista ja sijoittautumisesta, pääomanliikkeistä ja maksuista, teollis- ja tekijänoikeuksista, julkisista hankinnoista, raaka-aineista ja energiasta, kaupasta ja kestävästä kehityksestä, kilpailusta ja riitojen ratkaisemisesta.
- *Alakohtainen yhteistyö:* IV osasto ”Yhteistyö talouskehityksen ja kestävästä kehityksen alalla”; V osasto ”Yhteistyö vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alalla”;

¹ Asia C-155/07, parlamentti v. neuvosto, 34 kohta.

² Asia C-490/10, parlamentti v. neuvosto, 46 kohta.

VI osasto ”Muut yhteistyöpolitiikat”; VII osasto ”Tekninen ja rahoitusyhteistyö”. Näissä osastoissa määrätään yhteistyöstä monilla aloilla, jotka koskevat esimerkiksi muuttoliikettä, ympäristöä, verotusta, liikennettä, koulutusta, tietoyhteiskuntaa, maataloutta ja maaseudun kehittämistä.

Tämä ehdotus neuvoston päätökseksi sopimuksen tekemisestä perustuu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 37 artiklaan sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 207 ja 209 artiklaan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan ja sen 218 artiklan 8 kohdan toisen alakohdan kanssa.

Oikeudellinen luonne

Sopimuksella luodaan institutionaalinen rakenne, joka muodostuu yhteistyöneuvostosta, yhteistyökomiteasta ja parlamentaarisesta yhteistyökomiteasta (ks. VIII osasto ”Institutionaalinen rakenne” ja IX osasto ”Yleiset ja loppumääräykset”). Sillä otetaan käyttöön myös riitojenratkaisumenettely, jota on käytettävä, jos jompikumpi osapuoli ei täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan.

Sopimus tehdään rajoittamattomaksi ajaksi, ja se on mahdollista irtisanoa kuuden kuukauden irtisanomisajalla.

Tullessaan voimaan sopimus korvaa 23. tammikuuta 1995 allekirjoitetun Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

Neuvosto on pidetty ajan tasalla neuvottelujen kaikissa vaiheissa. Sitä on kuultu Itä-Euroopan ja Keski-Aasian työryhmässä ja kauppapoliittisessa komiteassa.

Myös Euroopan parlamentille on tiedotettu kaikista neuvottelujen vaiheista viipymättä ja täysimääräisesti.

Yhteinen ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan tehostetun kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 37 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 ja 209 artiklan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan ja 218 artiklan 8 kohdan toisen alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan tehostettu kumppanuus- ja yhteistyösopimus allekirjoitettiin 26 päivänä lokakuuta 2015 annetun neuvoston päätöksen (EU) 2016/123³ mukaisesti 21 päivänä joulukuuta 2015 sillä varauksella, että sopimuksen tekeminen saatetaan päätökseen.
- (2) Sopimus muodostaa merkittävän askeleen kohti Euroopan unionin laajempaa poliittista ja taloudellista osallistumista Keski-Aasiassa. Sopimus lujittaa poliittista vuoropuhelua ja parantaa yhteistyötä monilla eri aloilla ja muodostaa näin ollen perustan aiempaa tehokkaammalle kahdenväliselle toiminnalle Kazakstanin tasavallan kanssa.
- (3) Sopimus olisi hyväksyttävä Euroopan unionin puolesta,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään Euroopan unionin puolesta Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kazakstanin tasavallan tehostettu kumppanuus- ja yhteistyösopimus.

Sopimuksen teksti on liitetty tähän päätökseen.

2 artikla

Neuvoston puheenjohtaja nimeää yhden tai useamman henkilön, jolla on valtuudet tehdä Euroopan unionin puolesta sopimuksen 281 artiklassa tarkoitettu ilmoitus osoitukseksi siitä, että Euroopan unioni sitoutuu noudattamaan sopimusta.

³ EUVL L 29, 4.2.2016, s. 1.

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään⁴.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

⁴ Neuvoston pääsihteeristö julkaisee sopimuksen voimaantulopäivän *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.